

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus XXXVII. De Capellis Monachorum, & aliorum Religiosorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

TITVLVS XXXVII.

DE CAPELLIS MONACHORUM, ET ALIORUM Religiosorum.

§. I. De Capellanis constitutis in Capellis, seu Parochijs, quæ Monasterijs sunt unita.

Quær. 1. An, quando Monasterium, vel Ecclesia Regularis habet curam animarum annexam, ei præfici possit Monachus, seu Regularis? Resp. Cura animarum in tali Ecclesia, per Capellanum sæcularem exerceri debet, ab Episcopo institutum, ad præsentationem Abbatis, & Conventus, n. 1. Verum moderno jure, si Ecclesia parochialis Monasterio pleno jure sit unita, quoad spiritualia, & temporalia, non prohibetur Prælati Regulares ibi constituere Vicarium Regularem, ab Episcopo approbandum, n. 2. & 3. Quær. 2. An, & in quibus Capellanus, seu Vicarius, siue Sæcularis, siue Regularis, qui in Capella Monasterio unita est constitutus, jurisdictioni Episcopi sit subiectus? Respon. Si Parochia plenissimo jure sit unita Monasterio, ita, ut etiam populus sit exemptus à jurisdictione Episcopi, & Monasterio sit subiectus in spiritualibus, tunc tota jurisdictione ad Prælatum pertinet, & Episcopus Diocesanus nihil juris habet in tali loco. Si verò Capella solum sit unita Monasterio, pleno jure, quoad spiritualia, & temporalia: sed populus sit subiectus Episcopo in spiritualibus, tum si Capellanus, seu Vicarius sæcularis sit instituendus, præsentatio spectat ad Monasterium: examinatio verò, institutio, correctio, visitatio: imò & depositio ad Episcopum loci, num. 4. Neque contrarium potest per ullam consuetudinem introduci, vel statutum: bene tamen per privilegium, vel legitimam præscriptionem, n. eod. Veruntamen, si in tali Parochia sit positus Vicarius Religiosus, potest illum Prælatus Monasterij revocare: quamvis talis subiectus sit Episcopo in ijs, quæ ad curam animarum, & parochianorum pertinent, nu. 5. Presbyteri, qui à Monachis præsentantur ad curam populi, in eorum Ecclesijs, Episcopis, & ab ipsis instituuntur, cum debeant esse perpetui, non possunt à Monachis amoveri, nisi ex causa rationabili ab Ordinarijs, non obstante quocunque contrario statuto, privilegio, vel longâ consuetudine, n. 4.

§. II. An, & qualiter una Ecclesia non Cathedralis possit sibi vindicare jus in alia Ecclesia?

Si Ecclesia una non Cathedralis petat, & vendicet sibi plura jura in alia Ecclesia, solum obtinebit quoad ea, quæ probaverit, sibi deberi, viâ præscriptionum, aut alio legitimo modo: non quoad alia, nu. 6. & 7. Ex eo, quod Ecclesia, præsertim Collegiata, seu Conventualis, sit posita intra fines alicujus Parochiæ, non rectè inferitur, illam esse eidem subiectam, cit. num. 7.

§. III. De Monachis non ponendis solis in Prioratibus, & eorum ab illis revocatione.

Monachi non possunt singuli, & soli commorari in Prioratibus, etiam si habeant rescriptum, seu privilegium Apostolicum: nisi in eo expressè derogetur Juri communi, vel Decreto Concilij Generalis contrario, n. 9. & 10. Præterea Ordinarius loci debet compellere per censuram Ecclesiasticam, Abbates, vel Priores, ut vel Monachos revocent ad Claustrum à Prioratibus, ponendo in eis Clericos sæculares, vel eis socios adjungant Monachos, cum quibus regulariter vivere possint, n. 11. & 12.

Hhh hh 3

SE-

quæ sunt indebitè alienata, occupata, vel perdita ad debitum statim reducantur, ipsique Rectores Hospitalium, si negligentes sint, in suo officio, ad debitam administrationem compelli debent, num. 23. Quær. 4. Quenam Hospitalia, & alia pia loca visitationi Episcopi subint, vel non? Resp. 1. Ex Decreto Concilij Trident. Episcopi, seu Diocesani habent jus visitandi Hospitalia, Episcopi, seu Diocesani auctoritate erecta, & omnia alia pia loca intra Diocesim eorum sita, etiam si sint exempta, & quanam ab Episcopo visitari non possunt? num. 24. Hospitalia autem, & alia hujusmodi pia loca, sine auctoritate Episcopi edificata, seu instituta, non subint visitationi Episcopi, nu. 25. Exciipiuntur quidam casus, in quibus ab ipsis visitari possunt, n. 26.

§. V. De Institutione novorum Ordinum Religiosorum.

Quær. 1. An liceat novum Ordinem Religiosum instituere, sine approbatione Ecclesiæ, vel S. Pontificis? Resp. post Concilium Lateranense sub Innocentio III. id non licet, num. 27. & 28. Non tantum autem prohibitum est, novam Religionem instituere, sine approbatione Sedis Apostolicæ: sed etiam sic instituta, & ejus Professores, est ipso jure irrita, n. 29. & 32. Quanam in specie Religiones prohibeantur? nu. 30. & 31. Quær. 2. An sub prædicta prohibitione, ac irritatione novorum Ordinum Religiosorum, comprehendantur omnes Congregationes virorum, ac mulierum, quæ in communi sub certa regula, aut habitu, sine Sedis Apostolicæ licentia, seu approbatione, devotionis, seu pietatis causâ, vivunt, licet tria vota substantialia Religionis non ediderint, adeoque propriè Religiosi non sint? Resp. affirmativè, n. 33. Quia etiam omnia pacta, seu promissiones, quæ in ordine ad talem Congregationem erigendam, vel assumendam fiunt, sunt irritæ, ut votum castitatis, vel obedientiæ ab illis editum, nu. 34. Non tamen est prohibitum, quod viri tum viri solitariam vitam separatim, & privatim agere possint, edito etiam voto castitatis, & obedientiæ promissâ, v. g. Episcopo, vel Confessario suo: tum etiam, ut mulieres possint, promissâ continentia, vel etiam eâ non promissâ, seorsim, & in privatis ædibus, servato certo vivendi modo, acritu, DEO servire, & penitentiam agere, n. 35. Denique prohibitum est etiam, ne quis in diversis Monasterijs locum habere præsumat, ita, ut sit Monachus, vel Professor in iisdem: neque etiam Abbas, seu Prælatus pluribus Monasterijs simul præesse potest, n. 36.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQVIS.	c. unic. n. 28. & seq.
c. 1. n. 9. & seq.	IN CLEMENTINIS.
c. 2. n. 11. & duob. seqq.	Clem. 1. n. 30.
c. 3. n. 19. & duob. seqq.	Clement. 2. in princ. n. 23.
c. 4. n. 25. & seq.	& §. Ut autem; nu. 16.
c. 5. n. 14. & seq.	& §. Præmissa; num.
c. 6. num. 6. & duobus seqq.	18.
c. 7. n. 2. & 3.	In Extravagantibus.
c. 8. n. 4. & 5.	Extrav. unic. Joan. XXII.
c. 9. & ult. n. 27.	n. 31.
IN SEXTO.	Extravag. unic. inter communes. n. 35.

SERIES CAPITULORVM.

IN ANTIQVIS.	c. 3. n. 9. & seq.
c. 1. n. 1. & 2.	c. 4. & ult. n. 11. & seq.
c. 2. n. 6. & duob. seqq.	c. unic. in 6. n. 4.

TITVLVS XXXVIIII.
DE JURE PATRONATUS.

SECTIO I. De definitione, ac divisione Juris patronatus, & modis, quibus acquiri, & à quibus personis obtineri potest.

§. I. Quid, & quotuplex sit Jus patronatus, & utrū sit jus simpliciter spirituale, an verò potius temporale?

ASSERTIO I. Jus patronatus est jus, seu potestas nominandi sive presentandi, Clericū promovendū ad Beneficium vacans, n. 2. Ubi etiam traditur alia ejus definitio. Aff. 2. Jus patronatus est duplex, Ecclesiasticum, & Civile, sive seculare: prius est, quod Collegio, vel Personæ Ecclesiasticæ, ratione Dignitatis, vel Beneficij Ecclesiastici, competit: posterius est, quod Universitati, seu Collegio non sacro, vel personæ privatae, sive Laico, sive Clerico, ratione proprii patrimonij competit. Addi potest tertia species, scilicet Jus patronatus mixtum ex utroque, n. 3. An Patronatus secularis, si transferatur in Ecclesiam, vel personam Ecclesiasticam, fiat Ecclesiasticus, & vice versâ, si Patronatus Ecclesiasticus transeat ad Laicum, fiat secularis? n. 4. Aff. 3. Jus patronatus, vel secundum se, & ex objecto suo est simpliciter, & intrinsecè spirituale, vel potius est solum antecedenter annexum spirituali, n. 5.

§. II. Quibus modis acquiratur Jus patronatus?

ASSERTIO I. Tribus potissimum, fundamine, constructione, & dotatione Ecclesiæ. Quis dicatur fundasse, quis construxisse, quis dotasse? n. 6. Idemque magis declaratur, n. 7. An per solam fundationem, sive soli assignationem acquiratur statim Jus patronatus? nu. 8. An sub constructione comprehendatur, etiam reparatio, seu reedificatio, num. eod. Si dos, vel fundus alicujus Ecclesiæ omnino pereat, Jus Patronatus acquirat ille, qui novam dotem, vel fundum assignat, n. 9. An Jus patronatus possit acquiri post consecrationem Ecclesiæ? nu. 10. Ut Jus patronatus acquiratur Ecclesiæ, requiritur, ut cum Episcopi Diocesani, sive, Ordinarij auctoritate, & consensu, Ecclesia fuerit fundata, constructa, aut dotata, sufficit autem consensus tacitus, sive præsumptus illius, n. 11. Aff. 2. Potest Jus patronatus etiam obtineri ex privilegio, concessio à S. Pontifice, n. 12. An, si quis in fundo alieno, invito Domino, ædificet Ecclesiam, Jus patronatus acquiratur ædificanti: an verò Domino fundi? n. 13. Item, an si Parochus, vel alius Clericus, ex redditibus Beneficij sui Ecclesiam, vel Capellam, ædificavit, acquirat Jus patronatus in illa, num. 14.

§. III. Quinam sint capaces Juris patronatus, sive quibus competere potest, vel non?

ASSERTIO I. Non tantum Clerici: sed etiam Laici sunt capaces Juris patronatus, iisque hoc jus competit, ex concessione Ecclesiæ, & quidem ex gratia, non ex debito, n. 15. Aff. 2. Non solum mares, sed etiam feminae sunt capaces Juris patronatus, n. 16. An, si Jus patronatus annexum sit bonis ab uxore marito in dotem datis, Jus presentandi spectet ad

uxorem, an verò ad maritum, saltem durante matrimonio? n. 17. Aff. 3. Non solum puberi: sed etiam impuberi competere potest Jus patronatus? num. 18. Item, si filiusfam. sit Patronus, presentatio ad ipsam spectat, non ad patrem, num. eod. Aff. 4. Non tantum legitime nato: sed etiam spurio, & alij illegitimo competere potest Jus patronatus, n. 19. Aff. 5. Judæus, aut Paganus, seu Infidelis, est incapax Juris patronatus, sicut Hæreticus, n. 20. Aff. 6. Ligatus excommunicatione majore non amittit Jus patronatus, ejus tamen usu, ac exercitio privatur, donec fuerit absolutus, num. 21. Quæ sit differentia inter excommunicatum vitandum, & non vitandum, quoad presentationem? num. 22.

SECT. II. Quæ Jura competant Patronis, & quam potestatem habeant, vel non habeant in Ecclesiis, vel Beneficijs patronatis?

§. I. An competat Patronis, Jus, seu potestas libere disponendi de Ecclesiis, & juribus, ac bonis earum, quarum sunt Patroni?

ASSERTIO I. Patroni Laici, vel etiam Ecclesiastici, non habent potestatem, bona Ecclesiarum, quarum sunt Patroni, administrandi, vel de illis libere disponendi, instituendo, vel destituendo Clericos in Ecclesiis patronatis, idque prohibitum est, sub pena excommunicationis, n. 23. Idemque dicendum de Clerico, qui Ecclesiam à Laico, sine proprii Episcopi auctoritate, accepit, sive in illa institui, aut in eam se permisit? nu. 24. Similiter, qui Ecclesiam, aut Beneficium obtinent à Laico, v. g. Patrono Ecclesiæ, sine auctoritate Episcopi, post monitionem, ab officio, & Beneficio sunt suspendendi, & si non destituerint, excommunicantur, n. 25. Item, qui Ecclesias spoliant bonis suis, excommunicandi sunt, n. 26. Aff. 2. Patroni, non tantum instituere, aut deponere Clericos in Ecclesiis, vel Beneficijs patronatis non possunt, etiam si Patroni Ecclesiastici sint: sed neque libere conferre possunt Ecclesias, vel Beneficia, in quibus Jus patronatus habent, n. 27. & tribus seqq.

§. II. An jus eligendi, vel presentandi competat Patrono in Ecclesia Collegiata, seu Conventuali, & quænam jura, præter jus presentandi, eidem debeantur?

ASSERTIO I. Is, qui Ecclesiam Collegiatam fundavit, construxit, vel dotavit, est quidem Patronus illius: non tamen jus eligendi Prælatum habet, idcirco non potest ferre suffragium in electione: præterea si Laicus sit, nec illi interesse debet, neque illius assensus requiri, ante electionem, n. 31. Aff. 2. Sed neque jus presentandi Prælatum in Ecclesia Collegiata Laicis est concessum: sed solum in Capella, seu Ecclesia non Collegiata, etsi Parochialis sit, nu. 32. Per nullam consuetudinem, etiam immemorabilem, potest Laicus, etsi Patronus sit Ecclesiæ, acquirere jus eligendi Prælatum in Ecclesia Collegiata, bene tamen per privilegium Papæ. Potest tamen per consuetudinem, aut pactum appositum in fundatione constitui, ut consensus vel saltem consilium Patroni, ante electionem, requiri debeat, vel ut interesse possit statu de electione, nu. 33. & seqq. Non potest Episcopus ordinariè Ecclesiam parochialem Patronatus commutare in Ecclesiam Collegiatam, invito Patrono: quoddam sibi causam necessariam id fiat, retinet Patronus jus presentandi, non tantum ad Canoniarum, & Beneficia simplicia: sed etiam illius Ecclesiæ